Přednáška 6
Politická legitimita

Lukáš Linek
Katedra sociologie FFUK, kurz Politická sociologie

Politická legitimita

- politická legitimita / legitimita politické moci / legitimita režimu představuje:
- ospravedlnění **institucionální struktury** politické moci
- ospravedlnění **držitelů** politické moci
- ospravedlnění toho, proč **by měly subjekty moci poslouchat držitele moci**
- legitimita režimu = (1) hodnocení režimu jako správného, vhodného a oprávněného a zároveň (2) vlastnost vládních institucí, kterou jim připisují jednající subjekty

Základní otázky zkoumání legitimity

- Co je to legitimita moci? Kdy je moc legitimní?
- Jak přispívá legitimita k výkonu moci?
- Jak souvisí principy legitimity s tím, jak je organizována politická moc?
- Kdo je divákem legitimizačních tvrzení vládnoucích? Komu jsou určena?
- Co se stane, když legitimita režimu klesá nebo úplně chybí?

Weberovo pojetí legitimity moci

- legitimita a legitimizace je zaměřena především na lidi v administrativě a mocenských složkách, nejen na občany
- upozornil na vztah mezi principy legitimizace a způsobem organizace politické moci (typ poslušnosti, administrativa, způsob výkonu moci)
- proto je užitečné klasifikovat typy vládnutí podle legitimizačních tvrzení a tzv. *regulative ideas*

Objekty politické podpory (Easton)

- **politická komunita** - společný skupinový pocit například na základě národnosti, území, občanství či příbuzenství; touha chtít žít spolu
- **politický režim** - pravidla hry, na jejichž základě jsou jednání členů politického systému legitimovány a přijímány velkou částí členů jako autoritativní; principy, normy a procedury, a instituce
- **politické autority** - konkrétní držitelé politické moci; prezident, premiér, poslanec, ministr etc.

Teorie legitimity v nových režimech

- **rozostření** rozdílu mezi jednotlivými objekty a typy podpory (holistická legitimita)
- podpora režimu v nových demokraciích je založena na **srovnávání** současného a minulého režimu
- **abstraktnější** a jemnější hodnocení se mohou vyvinout později
- teorie strachu a naději: nové režimy požívají **negativní tolerance; trpělivost a důvěra v budoucí zlepšení**
- Politická podpora je v zemích CEE **podmíněná** (závislost na fungování ekonomiky), a proto **částečně nestabilní**.

Výstupy učení

- vysvětlit koncept politické legitimity
- vysvětlit základní výzkumné otázky podoboru politická legitimita
- zhodnotit Weberův přínos pro studium legitimity
- vysvětlit koncept politické podpory Eastona